

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De constantia. Pars VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

cutrus. ¶ Tertia est paciētia hypocritarū, figurata impatiētia
 laronis mali, q̄ cū Dño passus est. Paciētia verò natura est quā
 habet aliq̄s ex streuitate naturali, vt sunt multi milites: q̄ licet
 nō habeāt charitatē, tamē prius sustinerēt mortē, quā fidē nega-
 rēt paciētia naturali. Paciētia laboris inuenit Alexāder exercitiū
 suū quā eū probaret, ducens illū sub torrida zona per dicitā sine
 potu, vsq̄e ad fluuiū quēdā. De paciētia cōsuetudinis lōgā dixit
 quidā: Quod male fers, assuesce, feres. Tullius: Optima forma
 eligēdā est viuēdi, quā incundā reddet assuetudo. ¶ Paciētia ve-
 rō gratiæ triplex est: Quēdam est incipientiū: quēdam proficien-
 tium: & quēdam perfectorum. Incipientium est sustinere mala
 que eis inferuntur patienter. Proficientium verò est sustinere
 ea non solum patienter: sed etiam lætenter. Perfectorum verò
 non solum libenter, sed etiam lætenter. Hos tres gradus paciē-
 tiæ possumus agnoscere in Paulo. Primus habetur 2. ad Cor. 4.
 Tribulationem patimur, sed nō angustiamur, scilicet per impa-
 tētiā. Secundus eiusdem 12. Ego libentissimē impendam, &
 superimpendam ego ipse pro animabus vestris Tertius ad Gal.
 6. Mihi absit gloriari nisi in cruce Domini nōstri Iesu Christi.
 Et notandum quòd qui habet perfectam paciētiā cū ma-
 la ei inferuntur, lætatur: inferenti compatitur, & beneficium
 largitur, & Deo regratiatur. De primo habes Act. 5. ibāt aposto-
 li gaudentes, &c. 1. Pet. 3. Communicantes Christi passionibus
 gaudere. De secundo 2. Pet. 1. In paciētia pietatem. Greg. in ho-
 mil. Paciētia vera est, quæ & ipsum amat quem portat. Nā to-
 lerare & odisse, nō est virtus māfuetudinis, sed velamē furoris.
 De tertio Luc. 6. Benedicite maledicentibus &c. 1. ad Cor. 4. Ma-
 ledicimur & benedicimus, blasphemamur & obsecramus. De
 quarto exēplū habemus in Tob. c. 2. q̄ immobilis in Dei timo-
 re permāsit: gratias agens Deo omnibus diebus vite sue. Et bea-
 tus Laurentius: Gratias ago tibi Domine Iesu, quia hostia tua ef-
 fici merui. Qui ad ignē tribulationis Deo gratias agunt, similes
 sunt altilibus, quæ cū ad ignē assantur, pinguedine sua se su-
 perfundūt. Et sicut pinguedo assata gratioris est saporis quā
 elix: sic gratiarū actio gratior est Deo quando personat in his
 q̄ sunt in tribulatione, q̄ si personat in his q̄ sunt in prosperitate.

De constantia. PARS VII.

Constantia est stabilitas animi firma, & in proposito perse-
 uerans. Et notandum quòd est cōstantia generalis, quæ at-
 tenditur in perseuerātia propositi, quæ omnem virtutē circuit:
 & est cōstantia specialis, quæ attenditur circa res terribiles, & ad
 sustin

sustinendum difficiles, quæ lædunt naturam. Et hæc constantia
 pertinet ad fortitudinem. Item notandum, quod constantia est
 seruare medium inter mutabilitatem seu leuitatem & pertinaciam,
 quorum vtrunque reprehensibile est. 2. ad Cor. 1. Numquam
 leuitate vsus sum? Num. 19. legitur de filiis Israel, quod ad im-
 perium domini proficiscebantur, & ad imperium eius figebant
 tabernaculum. Sic à proposito recedendum est, quum creditur
 Deo displicere, & in eo perseuerandum est, quum creditur
 placere. ¶ Item notandum, quod sex videntur pertinere ad con-
 stantiam. ¶ Primum est, stabilitas intellectus quæ variatur
 eundem diuersas species cognitionum. Quadam enim stabili-
 tas est in his quæ sunt fidei. Ad quam monemur 1. ad Cor. 13.
 Vigilare, & stare in fide. ad Eph. 4. Non simus paruuli fluctuan-
 tes, & circumferamur omni vento doctrinæ. Tobia 2. Vitam
 illam expectamus, quæ Deus daturus est his qui fidem suam
 quam mutant ab illo. ¶ Secundum est, grauitas seu æquanti-
 tas in vtraque fortuna. Tullius: Præclara est æqualitas in omni
 vita, idemq; semper vultus, eademq; frons, vt de Socrate scri-
 pimus. E contrario cor stultorum dissimile erit. Prouer. 17. Cer-
 tium est, stabilitas circa ea quæ desiderantur. Sen. in epist. Att.
 omnia hæc cura, vt constes tibi. Quoties experiri voles an-
 tiquid actû sit, observa an eadē velis quæ heri. Mutatio volun-
 tatis indicat animû mutare atq; alibi apparere prout tulit ventus.
 Nō vagatur quod fixum atque fundatū est. Quidam adeo sunt
 incōstantes, vt constantia eorū hæc esse dicatur, scilicet esse in-
 stabiles. Poëta: Quod petiit, spernit: repetit quod nuper omisit.
 Item: Diruit, ædificat, mutat quadrata rotundis. ¶ Quartum est,
 stabilitas loci, quæ multum facit ad stabilitatem animi. Berna-
 ad fratres de monte Dei: Impossibile est, hominē fideliter fige-
 re in vno animum suum, qui non prius alicui loco perseueranter
 affixerit corpus suum. Nam qui ægritudine animi migrando de
 loco ad locum effugere nititur: sic est sicut qui fugit vmbra
 poris sui, seipsum fugit, seipsum circūfert, locū mutat nō an-
 imū, eundē vbiq; se inuenit: nisi quod deteriorē ipsa facit mobili-
 tas: sicut lædere solet agrū qui circumferendo concutit. Seneca
 epistolis: Animū debes murare, non cælum. Quid miraris, nisi
 tibi peregrinationes prodesse, cum te circumferas? Premis te et
 dem causa quæ expulit. Onus animi tui deponendū est. Nō an-
 tē vllus tibi placebit locus. Vadis huc atque illuc, vt excutatur
 infidēs pōdus, quod ipsa iactatione incōmodius fit, sicut in nauis
 omnia inmotā minus vrgent, inæqualiter conuoluta circum-
 eant.

e constantia
 constantia est
 & pertinacia
 .1. Numquid
 quod ad
 us figebat
 am crederet
 credere
 ere ad
 variatur
 nira stabili
 ad Cor. 11.
 ali fluitans
 .2. Vitam
 suam
 aquantibus
 tas in omni
 ocitate acci
 ner. 11. Sic
 epist. de
 uoles anali
 tio volunta
 ulit venia
 n adeo sunt
 icet esse in
 per omnia
 quartum est
 nimi Betra
 delictor fige
 et severitate
 grando de
 t vmbra
 tat no
 acit mobilis
 tit. Senec.
 iratis nihil
 emite se
 est. No
 t excutit
 cut in na
 lura citi
 eam

eam partem in qua incubuerunt demergunt. Motu ipso nocet
 tibi. Aegrum enim concutis. At cum istud exemeris malum, runc
 omnis mutatio loci iucunda est. Magis quis venerit, quam quod
 interest. Idem: Primum argumentum compositae mentis existimo,
 posse consistere, & secum morari, lapis quadratus stabilis est:
 sic homo bene ordinatus est stabilis. Et e contrario male or
 dinatus, instabilis: Poeta: Romae Tybur amo, vetosus Tybure
 Romam, In culpa est animus qui se non effugit unquam. Caelum
 non animum mutant qui trans mare currunt. Seneca: Non con
 tulescit planta quae saepe transfertur. Ad loci stabilitatem mul
 tum monet scriptura. Eccl. 10. Si spiritus potestatem habentis
 super te ascenderit, locum tuum ne dimiseris. Eccl. 11. Confide
 in Deo, & mane in loco tuo. Facile enim est in oculis Dei subito
 honestare pauperem. Luc. 9. In quamcunque domum intraveris
 ibi manete, & inde ne exeatis. Eiusdem 10. Nolite transire de
 domo in domum 1. ad Cor. 15. Fratres stabiles estote & immo
 biles. 1. ad Thess. 4. Rogamus vos fratres ut operam detis ut quie
 scitis. 2. ad Thess. 3. Scitis quemadmodum oporteat imitari nos:
 inquam non inquieti fuimus inter vos. Instabilitatem reprehen
 dit Paulus in quibusdam mulieribus. 1. ad Tim. 5. Otiose, inquit,
 discunt circuire domos &c. Instabilitas quantum ad locum Deo
 displicet: domini vero est damnosa & periculosa. Iere. 14. Dile
 xit mouere pedes suos: & non quieuit, & Domino non placuit.
 Proverb. 27. Sicut avis transmigrans de nido suo: sic vir qui re
 linquit locum suum. Sicut avis transmigrans de nido suo dam
 nificatur in pullis suis, & homo locum suum relinquens in bonis
 suis. Dina egressa ut videret mulieres regionis illius, corrupta
 fuit. Gen. 33. Et Semel egrediens de Ierusalem fuit occisus. 3. Reg.
 2. Quintum est, firmitas contra ventos, tentationum. De qua com
 mendatur Ioannes Matthaei 11. & Lucae 7. Quid existis in deser
 tum videre? Arundinem vento agitatum? In Psalm. Non sic
 impij, non sic: sed tanquam puluis &c. Ecclesiast. 5. Non ventiles
 estis in omnem ventum. ¶ Sextum est, stabilitas in occupatione seu
 operatione. Sen. Melius est ut proposita custodias, quam ut ho
 nestas proponas. ¶ Item notandum quod constantia seu stabi
 litas est valde admirabilis in statu praesentis vitae, quae ita in
 stabili est. Iob 14. Nunquam in eodem statu permanet. Difficile est
 folium arboris stabile esse, dum statu venti percuitur. Gregor. in
 Moralib. Humana anima quot tentationes patitur, quasi tot fla
 tibus mouetur. Idem in eodem: Qui arbor fuit in conditione, fo
 lium a semetipso factus est in tetatione; sed post stipula appare
 bit

bit in deiectione. Stabilitas etiam quædam imago est æternitatis. Ipsa ponit hominem quasi in statu angelico. 2. Reg. 14. Sic et Dominus meus rex sicut angelus Dei, ut nec benedictione nec maledictione moueatur. Item notandum quod sex videntur facere ad instabilitatem. ¶ Primum est stulticia. Eccl. 27. Stulticia ut luna mutatur. Seneca in epist. Quid est sapientia? Semper velle atque nolle. Nō potest cuiquam semper idem piacere et rectum. Nesciunt homines quid velint: variatur quotidie iudiciū, ac plerisque agitur vita per lusum. Idē: Quid colluctatur animo nostro, nec permittit nos quicquā velle? Nihil libere volumus, nihil semper. Stulticia est, cui nihil cōstat, nihil diu placet. ¶ Secundū est peccatū. Gen. 4. dictū est Cain post homicidium Vagus & profugus eris super terrā. In codē: Ecce eiicis me hodie à facie tua, & ero vagus & profugus in terra. Esa. 57. Corinpij quasi mare feruens, quod quiescere non potest. Thren. Ierusalem peccauit Ierusalē: propterea instabilis facta est. Iob 11. Iniquitatem quæ est in manu tua abstuleris à te, tunc latere poteris faciem tuam absque macula, & eris stabilis. In Psal. 138. dabis in æternum fluctuationem iusto. ¶ Tertium est impatientia. Boët. in li. Consolationum: Quis est ille tam felix, qui non dederit impatientiæ manus, statum suum mutare non optat. Quartum defectus timoris. Timor animum stabilem reddit, sicut lapides superpositi asseribus eos custodiunt ne à vento moueantur, vel sicut anchora nauem stare facit. Eccl. 25. Timor Domini super omnia se superposuit. Greg. Anchora mentis pōlatur timoris. ¶ Quintum est defectus dilectionis boni. Amor boni animum stabilem reddit, sicut radix profunda arborē. Eccl. 4. Qui implantatus est, abundabit nequitia. Senec. Non vagatur quod fixum atque fundatum est. ¶ Sextū est duplicitas animi. Iac. 1. Vir duplex animo, inconstans est in omnibus viis suis. Vir duplex est animo, qui vult hic gaudere cum mundo, & in futuro cum Domino. Hier. Deceptus es charissime, si & hic vis gaudere cum seculo, & postea regnare cum Christo. Et notandum quod homo instabilis, quasi lunaticus est. Matt. 17. Domino iussit ferre filio meo, quia lunaticus est. Et est similis homini erranti, quandoque vadit huc, quandoque illuc. Cano. 1. Iudæ: Sydera errantia quibus caligo tenebrarum reseruata est in æternum. Secundum glo. Sydera errantia, sunt apostate.

De perseverantia. PARS VIII.

Breviter hic agitur de perseverantia, quia aliqua de ea dicitur in tractatu de acedia, ca. de vitio Imperseuerantiæ, & in